

# A Szegednek még mindig nincs kolportázsjoga!

## A kultuszminiszteri államtitkár Szegeden tárgyal az egyetem végleges elhelyezéséről.

A Mars-tér lenne a legalkalmasabb az egyetemi intézetek számára.  
A nyár elején megkezdődik az építkezés.

Szeged, január 31. (Saját tudósítónktól.) Tegnap este a budapesti gyorsal Szegedre érkezett dr. Tóth Lajos kultuszminiszteri államtitkár, hogy a város és az egyetem hatóságai véglegesen megállapodjon az építendő végleges egyetemi intézetek elhelyezésére nézve. Az államtitkár szombaton délelőtti az egyetem aulájában tanácskozott azokkal az egyetemi tanárokkal, akik tagjai az egyetemi építkezések irányítására hivatott bizottságnak. A tanácskozáson szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek valamilyen vonatkozásban vannak az egyetem végleges elhelyezésével, így az építkezések céljaira alkalmas hely kijelölésének problémája, az építkezés sorrendjének megállapítása a sürgősség és a lehetőség szempontjából, valamint az építkezési költségek fedezetének biztosítása. A tárgyalások egészen a kora délutáni órákig elartottak.

Tóth Lajos államtitkár vasárnap délelőtti a város hatóságával tárgyal az egyetemi építkezésekről. A polgármester a városháza tanácstermébe hívatta össze a nemrégiben megalakított építési bizottság tagjait. A bizottság a tanács tagjaiból, az iparkamara és az ipartestület elnökeiből, a mérnöki hivatal vezetőjéből és néhány városatyából rekrutálódott. A bizottság ugyanazokról a kérdésekről tárgyal, mint amelyekkel az egyetem bizottsága szombaton foglalkozott. A legnagyobb vitát minden valószínűség szerint a helykérdés provokálja majd, az erre vonatkozó álláspontok között van ugyanis a legnagyobb eltérés. Vannak, akik az újszegedi park egy részét kívánják felhasználni erre a célra, mások a Sefánia feláldozását tartják a legalkalmasabbnak, ezzel szemben legtöbb híve annak az álláspontnak van, hogy még az egyetem kedvéért sem szabad a város amugy is kevés számú sétaterét megcsonkítani, hanem olyan helyet kell kijelölni, amely minden más érdek megsértése nélkül is megfelel a célnak. Ilyen hely több

is akad a városban. Az egyik a Kálvária háta mögött, a másik a Gedő mellett terül el, a harmadik pedig a Mars-tér.

Az első kettő ellen az egyetemnek van kifogása, még pedig egészen alapos kifogása. Sem a Kálvárián, sem a Gedő melletti területen nincsenek közutak. Csatornázás és magasságnyomású vízvezeték nélkül pedig az egyetem klinikái nem, vagy csak rendkívül nehezen exisztálhatnának. A legkevésbé kifogás a Mars-téri megoldás ellen van, sőt — momentán úgy látszik —, hogy alkalmasabb helyet az egyetemi intézetek számára keresve sem lehetne találni. A Mars-tér elég közel fekszik a város szívéhez, vízvezetékkel, csatornázással minden nagyobb költség és nehézség nélkül ellátható. Ez ellen a megoldás ellen egyetlen komolyabb érv hozható fel, még pedig az, hogy tér feláldozásáról van szó.

Erre az évrre a polgármester érdeklődésünkre a következőket mondotta:

— Igaz, hogy kevés tere van a városnak, az is igaz, hogy kár lenne a Mars-tér feláldozása, erről azonban szó sincs. Az egyetem intézetei ugyanis nem töltik be az egész Mars-teret, hanem szétszórtan foglalják majd el, a szabadon maradó tér-részeket pedig parkirozóknak és a parkot, amely föltétlenül egészségesebb, mint a jelenlegi Mars-tér, a közönség is használhatná. A Mars-tér azért is alkalmas az egyetemi építkezések céljaira, mert belátható időn belül különben nem kerülne rendezés alá a városnak ez a része. Ha az egyetem díszes intézetei ott épülnének fel, az erős lökést adna Rókusvárosrész fejlődésének is, mert városiasítaná a Mars-tér egész környékét.

Elmondotta még a polgármester, hogy az egyetemi építkezéseket minden valószínűség szerint már a nyár elején megkezdik, ami nagyon sok munkanélkülit juttat majd munkához, keresethez.

## Jókai Mór szegedi díszpolgársága.

Szeged, január 31. (Saját tudósítónktól.) A januári közgyűlés — mint ismeretes — a tanács javaslatára egyhangúlag elhatározta, hogy Jókai Mór születésének századik évfordulója alkalmával méltóképen részt vesz a nagy nemzetközi országos ünnepségen; felkéri a főispánt, hogy ebből a célból február tizenharmadikára rendkívüli közgyűlést hívjon össze és az ünnepi közgyűlés tárgysorozatának összeállításával a tanácsot bízta meg. Jókai Mór ünnepségre az általános okokon kívül más oka is van Szeged város közönségének és ez az, hogy a nagy író szorosabb szálak fűlék Szegedhez. A város és Jókai Mór között az árvíz alkalmával kezdődött a barátkozás. A Szeged karácsonyi számában megjelent Jókai néhány árvízkori karcolata, amely annak idején sokban hozzájárult ahhoz, hogy a világ részvéte feltámasztotta ismét a hullámsírba omlott várost.

A nagy író mindig szeretettel figyelte az újjávarázsolt tiszparti metropolis fejlődését, gyarapodását és szereleit, ragaszkodása sohasem szűnt meg iránta. A város közönsége ezt a szeretetet azzal halálta meg, hogy ezernyolcszázkilencvenhárom november huszadikán díszpolgárává választotta.

Jókai Mór szegedi díszpolgárságának értéke és eddig talán ismeretlen előzményei vannak. Bizonyára kevesen tudják, hogy a gondolat — Kolozsvárról született meg, a Mátyás-szobor leleplezése alkalmával. A Mátyás-szobor leleplezése ugyanis nagy, nemzeti ünnep volt. Az ország minden részéből elzarándokoltak az Igazságos kincses városába, Kolozsvárra. Szeged is nagy deputációval jelent meg a páratlanul fényes ünnepélyen. A szegedi deputáció tagjai között voltak elemes, illetve előrelátó emberek is, akik biztosították, hogy

Szeged, rangjához illelően, minden jóban részesüljön. Már jóval az ünnepi banket előtt, mindenki mást megelőzve, megjelentek a banket színhelyén és ott egy megfelelő asztalt foglaltak le maguknak. Az előrelátó gondosság indokoltnak is bizonyult, mert a banketten olyan sokan jelentek meg, hogy talpalatnyi szabad hely sem maradt. Amikor már mindenki elhelyezkedett és a pincérsereg megkezdte a tálalást, egy szelíd arcú öreg ur lépett a szegedi deputáció asztalához.

— Ha megengedik az urak, mondotta, akkor én is ideülök a szegediek közé.

Persze, hogy megengedték, sőt az asztal fölé ültették, hiszen Jókai Mór kért helyet.

Azután megkezdődött a beszélgetés, a hetven év felé közeledő Jókai vitte a szót hihetetlen élénkséggel, úgy hogy elszórákoztatta az egész társaságot. Az árvízről emlékezett, kedves apróságokat mesélt el, majd saját magáról beszélt.

— El sem hiszik az urak, hogy milyen öreg vagyok, mondotta. Én sem hiszem el mindig, ha nem muszáj, de néha bizony mégis el kell hinnem, akármilyen rosszul esik. A bátyám jó egy-néhány évvel idősebb nálam, azért mégis fiatalabb, mint én vagyok, mert ő még mindig helykén, legényesen ballag ki a tanyára, én pedig már csak a szobában a kandalló előtt szerezek föl.

Pedig akkor Jókai Mór fiatal házasság volt.

A szegedi deputáció az ünnepség után hazautazott Szegedre és utközben a vonaton csak Jókairól folyt a szó, annyira megszerették Kolozsvárról. Itt a vonaton született meg az a gondolat, hogy a nagy író ötven éves írói jubileuma alkalmával Szeged város díszpolgárává kell választani. A gondolatból indítvány lett és az indítványt 1893 november 20-án tartott közgyűlés egyhangú lelkesedéssel el is

fogadta, adó oklevelet és a közgyűlés üdvözlő feliratát köldőképpileg juttatta el Jókai Mórhoz.

Itt közöljük Jókai Mór díszpolgári oklevelét és a városnak az oklevéllel együtt küldött üdvözlő feliratát, teljes szövegükben:

Jókai Mór szegedi díszpolgári oklevele.

Mi, Szeged szab. kir. város közönsége jelen oklevél által adjuk mindazok tudtára, akiket illet, hogy f. 1893 ik évi november hó 29 ik napján az 1886. évi XXI. t. c. 41. §-a alapján folyó és rendkívüli ügyeinknek törvényes formák szerint való tárgyalásuk és elintézésük céljából rendes közgyűlésre összegyűlekezvén, ugyanakkor városunk tanácsa azon előterjesztéssel járul vala elének, miszerint azon soha el nem évülő érdemek elismeréséül, melyeket hazánk fia, Jókai Mór egy fél-század alatt kifejtett, írói munkássága által a magyar irodalom körül a hazának dicsőségére és hasznára szerzett: őt városunk díszpolgárává megválasztani ne késsünk.

Megfontolás alá véve azon körülményeket, melyeket városunk tanácsa előterjesztésének megokolására előadott, de köztudomású voltuknál fogva is ismervén azon érdemeket, melyeket hazánk fia, Jókai Mór a magyar irodalom körül szerzett s különösen méltatva azt, hogy félszázados írói munkássága alatt két generációban tenyésztette az igaz műveltséget s éleszté a honszeretet érzeményeit: mindezeknél fogva városunk tanácsának előterjesztését elfogadva, Jókai Mór hazánk fiát egyhangú lelkesedéssel Szeged szab. kir. város díszpolgárává megválasztottuk s őt mindazon jogokban, tiszteletekben és kiváltságokban részesíteni határoztuk, melyek ezen tiszteletbeli státussal törvény és jogszokás szerint összekötvék.

Mely határozatunkról Jókai Mór urat a város nagy pecsétjével ellátott ezen oklevél kiadása által értesíteni rendeltük.

Kelt Szegeden, a város köztörvényhatósági bizottságának 1893. évi november hó 20 án tartott rendszerinti közgyűléséből.

Dr. Tóth Pál, főjegyző. Pálffy, polgármester.

Az üdvözlő felirat.

Mélyen tisztelt Hazafi! A most folyó évben ötven éve annak, hogy a magyar irodalom terén áldásos működésedet megkezdvén, azt a Gondviselés kiváló kegyelméből a mai napig nem lankadó erővel s a nehéz körülmények által soha meg nem tört búzgalommal folytatod.

Ezen ötven év alatt hazád történetében nagy átalakulások korszakának voltál élő tanúja. Átélted az ébredés korát, amelyben a nemzeti szellem lethargiájából új életre pezsdült; láttad a nemzet harcát, melyben jogaiért küzdött; hazafiúi bánnal kebledben kellett átélned az elnyomatás sötét évtizedeit és megengedte érne az isteni gondviselés, hogy mindezek után lásd nemzetedet a multak béklyóiból kibontakozva, az önálló nemzeti haladás útján, a fejlődés többé fel nem tartóztatható pályáján haladni előre.

A nemzeti átalakulás ezen korszakának nem voltál néma szemlélője. Lantoddal, tolladdal, arany ajkaiddal és nemes példaadásoddal minden korszakban ott ragyogott nemes alakod a küzdelem legelső között s ha most férfikorod alkonyán honfiszved boldog megnyugvásával tekinthetsz végig az elért eredmények láncolatán, magad előtt látva egy virágzó hazát s egy előretörő németet, birtokában modern közintézményeknek s virágzó nemzeti irodalomnak: úgy jogos önértéssel mondhatod el az ókor nemesen büszke férfival: Eorum pars magna fui!

Hálás nemzedet örömmünnepeit ül azon napon, melyen áldásos tevékenységed ötvenedik évét betöltöd; öröm árasztja el annak minden rétegét e napon, melynek minden órája nemzeti ünnepessé magasztosul s mi, Szeged város polgárai, kik a nemzet jó- és balsorsában, ha kellett, szenvedéssel, ha kellett áldozattal, mindenkor híven osztoztunk, kivesszük részünket az örömből is akkor, midőn írói munkásságod ötvenedik évfordulóján Téged üdvözölni kívánunk.

Fogadd mélyen tisztelt Hazafi e napon Szeged város közönségének legjobb szerencsekívánatait azon legbensőbbben érzett óhajattal: engedje a Gondviselés, hogy nemzedet osztatlan örömeire még számos évtizeden keresztül ép testi és szellemi erőben szolgálhasd hazádat, melyet annyira szeretsz, melynek ügyéért annyit szenvedtél, haladásáért annyit munkálkodtál.

Kelt Szegeden, a város törvényhatósági bizottságának 1893. évi november hó 29-én tartott üléséből.

Dr. Tóth Pál, főjegyző. Pálffy polgármester.

Jókai Mór őszinte örömmel köszönte meg Szeged város elismerő megemlékezését és a díszpolgári oklevelet haláláig legkedvesebb emlékei között őrizte.

m. l.